

helyén. Színipályára lépett 1876. márc. havában, Ruber Antalnál. (Férje megh. 1879. szept. 18-án, Budapesten.)

Győri Matild, színésznő, sz. 1879. szept. 9-én, Budapesten. Színpadra lépett 1896. okt. 6-án, B. Polgár Bélánál. Évekig vidéken működött. Azután az Apolló-kabarának volt elismert tagja.

Győri növendékpapság 1816-ban a pesti theatrum felsegítésére 100 frtot adományozott.

Győri színészet. Győr hajdanában, a tizenkilencedik század derekáig, német színezetű város volt. Valószínűleg jártak Győrött a 17. században és a 18. század első felében is német vándorkomédiások, talán u. n. »angol komédiások« is, de a városi levéltár adatai szerint csak 1742-ből tudjuk egész biztosan, hogy német színeszek játszottak a városban. Ettől kezdve majdnem minden évben jön egy-két trupp, amely vagy a piacon üt fel bódét, vagy pedig a »Fehér bárány«-ban játszik. Az első társulatok még rögtönzött, »Kolbász Jancsik«-féle játékokat adtak elő, vagy pedig vérfagyasztó »Fő- és Állam-cselekményeket«, de 1754-ben Piloty Ignác principális Győrött is diadalra viszi Gottsched színpadi reformját, számkiveti a bohócot, a rögtönzést és csupa »szabályszerű darabot« ad elő. Másik híres színigazgatója a tizennyolcadik századbéli Győrnek Berner Félix, aki felépíti az első győri színházat, a mai helyén, — fából. Ettől kezdve, hogy Berner híres társulata Győrött szerepelt, 1768. óta, állandó a színészet. »Állhatatos német Theátromunk« volt már, nem »bujdosó«, ahogyan Sándor István a nem állandó színészettel bíró városi színházakat nevezte.

1784-ben az árvíz által megrongált fa-színház helyére új fa-színházat építtetett Schossleuthner György színigazgató. Ebben a két fa-színházban azok a német társulatok játszottak, amelyeket a magyarországi színészet történetéből jól ismerünk. Ezek a társulatok a Wahr, Rössel, Berndt, Jung, Jungheim, Steinhardt, Paraskovits, Scherzer, Kuntz, Kals, Worelly sat. társaságai. Ezek a német társaságok már sűrűn adnak elő magyar tárgyú darabo-

kat is. Mivel a fa-színházban csak nyáron lehetett játszani, Scherzer és Kuntz pedig télen is itt akartak maradni, alkalmas hely után kellett nézniök. A feloszlatott jezsuita rend kollégiumának refektóriumát és helyiségeit alakította át színházzá a Val-lásalap és kiadta a truppoknak télire. Leg-utoljára Kuntz Kristóf játszott a volt jezsuita rendház ebédlőjében, azaz a mai bencésrendház nagy refektóriumában. — (1798-ban).

Közben a város törte a fejét egy kő-színház építésén. II. József feloszlatta a franciskánus rendet is és lefoglalta a Val-lásalap számára a ferenciek győri házát és templomát. A város 1789-ben lépéseket tett, hogy színház céljára kérjék el a császártól a zárdát. Ha II. József meg nem hal időközben, ma vármegyeháza helyett színház lett volna a franciskánusok templomából.

1798-ban Reinpacher József kávé-magánvállalkozásból kőszínházat építtetett a lebontott fa-színház helyén. Reinpachernek nem volt pénze, adósságokba verte magát, a saját maga bevállása szerint 20.000 frtot költött a színház építésére és belső fel-ékesítésére. Mibukott. 1802-ben árverésen megvette a színházat a főhitelezője, Gschwindt János lakatosmester, aki 1804-ben a városnak adta el az épületet 4000 frtért. A város ezzel igen jó üzletet csinált. Sajnos, csakhamar tönkrement az épület. 1809-ben Napoleon katonái lefoglalták, kaszárnyát és istállót csináltak belőle. Alig tíz évig játszottak tehát Magyarországon egyik legrégebb »új« színházában és teljes roncs lett belőle. Még most is beteg ettől a csapástól. Napoleon győri kirándulása óta toldozzák-foldozzák a győriek sok szeretettel, tömérdek pénzzel és kevés belátással, Tháliának a francia harcokban dicsőséggel megrokkant templomát. 1809 óta égetően aktuális egy új színház kérdése. Azóta, bár sokszor javítottak és bővítettek a »régii ház«-on, még mindig abba az épületbe járunk, amelyet Reinpacher kávé emeltetett. Reinpacher idejébe esik a magyar színi művészet első győri szárnypróbálgatása is. 1802-ben, amikor még Reinpacheré volt a színház, megjelent Győrött egy bécsi burgtheateri színész: Nuszöl József, vagy ahogyan magát nagyzási hőbortjában hívja, Nouseul